

EHEAROME2020

Komunikat Rzymski

19 LISTOPADA 2020 ROKU

EUROPEAN
Higher Education Area

bologna
process

ITALIAN **BFUG** SECRETARIAT
2018-2020

Edited within the Erasmus+ project “[IN-GLOBAL Enhancing Knowledge of the EHEA and Global Dialogue](#)” in 2023.

The original version of the Rome Communiqué and its annexes are available on the website of the European Higher Education Area:

<https://ehea.info/page-ministerial-conference-rome-2020>

**Co-funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

19 listopada 2020 roku podczas spotkania online, jako ministrowie odpowiedzialni za szkolnictwo wyższe, świętowaliśmy osiągnięcia 21 lat, jakie upłynęły od podpisania Deklaracji Bolońskiej. Potwierdzamy nasze zaangażowanie w tworzenie bardziej włączającego, innowacyjnego, wzajemnie powiązanego i odpornego Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego (EOSW).

Dziękujemy Włochom za ich kluczową rolę w przygotowaniu i organizacji naszej konferencji oraz za dostosowanie jej do wyzwań związanych z pandemią COVID-19.

EOSW jest unikalną, opartą na zaufaniu współpracą, w ramach której władze publiczne i interesariusze szkolnictwa wyższego pracują wspólnie nad określeniem i osiągnięciem wspólnych celów. Dzięki różnorodności naszych kultur, języków i środowisk oraz wspólnej dbałości o jakość, przejrzystość i mobilność nasze systemy szkolnictwa wyższego oferują niezrównane możliwości uczenia się, kształcenia, prowadzenia badań i innowacji.

Nasze społeczeństwa stoją w obliczu bezprecedensowych wyzwań związanych z rozprzestrzenianiem się na całym świecie wirusa COVID-19 i wynikającymi z tego konsekwencjami. Pandemia pokazała, jak bardzo jesteśmy od siebie współzależni i bezbronni. Uświadomiła nam, że wszyscy jesteśmy częścią jednego świata, w którym solidarność międzyludzka jest koniecznością. Bardzo doceniamy i uznajemy wysiłki społeczności szkolnictwa wyższego w stawianiu czoła tym wyzwaniom i potwierdzamy naszą determinację, by zapewnić włączające, wysokiej jakości szkolnictwo wyższe, spełniające wszystkie swoje cele także w czasach kryzysu.

Jesteśmy zdeterminowani, by umożliwić naszym uczelniom zaangażowanie się we współpracę z naszymi społeczeństwami w celu przeciwdziałania licznym zagrożeniom dla pokoju na świecie, wartości demokratycznych, wolności informacji, zdrowia i dobrobytu – także tym, które powstały lub nasiliły się w wyniku pandemii. Zobowiązujemy się do kontynuowania i zwiększania naszych inwestycji w edukację, aby zapewnić uczelniom odpowiednie środki finansowe na opracowywanie rozwiązań dotyczących obecnego kryzysu, wychodzenia zeń i ogólnie – przechodzenia w stronę ekologicznych, zrównoważonych i odpornych gospodarek i społeczeństw.

Dążymy do przewyciężenia nierówności społecznych, które nadal ograniczają osiągnięcie EOSW cechującego się pełnym włączeniem społecznym. W czasie pandemii COVID-19 cyfryzacja pozwoliła na funkcjonowanie większości naszych systemów, choć wzmożone wykorzystanie środków cyfrowych ujawniło pewne ograniczenia. Szkolnictwo wyższe, dysponujące bogatym doświadczeniem w zakresie współpracy i badań ponadnarodowych i międzynarodowych, powinno odgrywać wiodącą rolę w badaniach i doradzaniu, jak podchodzić do tych ograniczeń i jak je przewyciężać.

Z determinacją i optymizmem spoglądamy w stronę roku 2030, pewni, że uda nam się rozwinąć bardziej efektywną współpracę i bliższy dialog między naszymi krajami, systemami szkolnictwa wyższego i uczelniami oraz z szerzej rozumianą społecznością szkolnictwa wyższego.

Mamy przyjemność powitać San Marino jako nowego członka EOSW. San Marino otrzyma wsparcie w realizacji swoich zobowiązań w ramach uzgodnionego planu działania.

Nasza wizja

Wyobrażamy sobie EOSW jako obszar, w którym studenci, pracownicy uczelni i absolwenci będą mogli **swobodnie się przemieszczać**, aby studiować, uczyć i prowadzić badania. **Według naszej wizji EOSW będzie w pełni respektować podstawowe wartości szkolnictwa wyższego, demokracji i praworządności.** Będzie sprzyjać kreatywności, krytycznemu myśleniu, swobodnemu przepływowi wiedzy oraz poszerzy możliwości oferowane przez rozwój technologiczny w zakresie uczenia się i kształcenia opartego na badaniach naukowych. Dzięki temu nasze systemy szkolnictwa wyższego będą oferować wszystkim uczącym się równe szanse, zgodnie z ich potencjałem i aspiracjami. Zdajemy sobie sprawę, że osiągnięcie tego celu będzie wymagało przyjęcia, w naszych krajowych ramach, polityki i wdrażania środków wykonawczych, z których część będzie wykraczać poza systemy szkolnictwa wyższego i będzie wymagać dostosowania do szerszych krajowych strategii gospodarczych, finansowych i społecznych.

Aby zrealizować naszą wizję, zobowiązujemy się do stworzenia do 2030 r. włączającego, innowacyjnego i wzajemnie powiązanego EOSW, który będzie podstawą zrównoważonej, spójnej i pokojowej Europy:

- **Włączający**, ponieważ każdy uczący się będzie miał sprawiedliwy dostęp do szkolnictwa wyższego i otrzyma pełne wsparcie w ukończeniu studiów i szkoleń;
- **Innowacyjny**, ponieważ wprowadzi nowe i lepiej dopasowane metody i praktyki uczenia się, kształcenia i oceniania, ściśle powiązane z badaniami naukowymi;
- **Wzajemnie powiązany**, ponieważ nasze wspólne ramy i narzędzia będą nadal ułatwiać i wzmacniać międzynarodową współpracę, wprowadzanie reform, wymianę wiedzy oraz mobilność pracowników uczelni i studentów.

Visokošolski zavodi lahko spodbudijo velike spremembe: izboljšanje znanja, spretnosti in kompetenc študentov. Uczelnie mają potencjał do wprowadzania istotnych zmian – poszerzenia wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów i społeczeństwa, aby przyczynić się do zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska i realizacji innych ważnych celów. Muszą one przygotować uczących się, by **stali się aktywnymi, krytycznie myślącymi i odpowiedzialnymi obywatelami**, oraz oferować możliwości uczenia się przez całe życie, by wspierać ich w pełnieniu ról społecznych.

Szkolnictwo wyższe będzie odgrywać kluczową rolę w **realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju (Sustainable Development Goals – SDGs) Organizacji Narodów Zjednoczonych do 2030 r.** Zobowiązujemy się do wspierania naszych uczelni w wykorzystywaniu ich potencjału edukacyjnego, badawczego i innowacyjnego do realizacji tych podstawowych celów globalnych oraz do przeznaczania środków na to, by nasze systemy szkolnictwa wyższego przyczyniały się do osiągnięcia **Celów Zrównoważonego Rozwoju.** Dążenie do neutralności klimatycznej jest niezbędne dla nas wszystkich, a uczący się muszą być przygotowani na nowe „zielone” zawody i działania. Należy im zaoferować możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji w perspektywie uczenia się przez całe życie, a także umożliwić opracowanie i stosowanie nowych technologii i metod.

Wyróżnikiem EOSW będzie w dalszym ciągu **wysoka jakość kształcenia.** Wszystkie uczelnie i władze publiczne będą wspierać aktywną kulturę **uczciwości akademickiej i naukowej**, która blokuje wszelkie formy oszustw akademickich i zniekształcania prawdy naukowej.

Podstawowe wartości

Potwierdzamy nasze zaangażowanie w promowanie i ochronę **naszych wspólnych podstawowych wartości w całym EOSW poprzez zintensyfikowany dialog polityczny i współpracę**, które stanowią niezbędną podstawę wysokiej jakości uczenia się, kształcenia i prowadzenia badań, a także demokratycznych społeczeństw. Zobowiązujemy się do przestrzegania autonomii uczelni, wolności i uczciwości akademickiej, udziału studentów i pracowników w zarządzaniu szkolnictwem wyższym oraz publicznej odpowiedzialności za szkolnictwo wyższe, a także publicznej odpowiedzialności tego sektora.

Zwracamy się do Bolońskiej Grupy Wdrożeniowej (ang. BFUG) o opracowanie **ram** dla wzmocnienia podstawowych wartości EOSW, które będą sprzyjać autorefleksji, konstruktywnemu dialogowi i koleżeńskiemu poszerzaniu wiedzy przez władze krajowe, uczelnie i organizacje szkolnictwa wyższego, a także umożliwią ocenę stopnia, w jakim są one respektowane i wdrażane w naszych systemach. Przyjmujemy **definicję wolności akademickiej** jako swobody angażowania się pracowników akademickich i studentów w badania, kształcenie, uczenie się i komunikację w społeczeństwie i ze społeczeństwem bez ingerencji lub obawy przed represjami ([Załącznik I](#)).

Potwierdzamy nasze zaangażowanie w promowanie etyki, przejrzystości i uczciwości w edukacji i badaniach, a także zwracamy uwagę, że Platforma ds. Etyki, Przejrzystości i Uczciwości w Edukacji (ETINED) Rady Europy oferuje wszystkim członkom EOSW, członkom konsultacyjnym i partnerom możliwość współpracy na rzecz osiągnięcia tego celu.

Tworzenie przyszłości

EOSW sprzyjający włączeniu społecznemu

Szkolnictwo wyższe sprzyjające włączeniu społecznemu pozostanie centralnym elementem EOSW i będzie wymagało zapewnienia sprawiedliwych szans i wsparcia osobom ze wszystkich grup społecznych. Osobom uczącym się, pochodzącym z różnych środowisk społeczno-ekonomicznych, zawodowych, kulturowych i edukacyjnych, należy zapewnić możliwość i narzędzia do poszukiwania i korzystania – w dowolnym momencie życia – z najbardziej przydatnych dla nich opcji edukacyjnych.

Zobowiązujemy się do podejmowania działań sprzyjających włączeniu społecznemu i podnoszenia jakości edukacji, w pełni wykorzystując nowe możliwości, jakie stwarza cyfryzacja. Podczas gdy nasze społeczeństwa w coraz większym stopniu polegają na innowacyjnych technologiach, w tym na sztucznej inteligencji, musimy zadbać o to, by działały one zgodnie z normami etycznymi i prawami człowieka oraz sprzyjały włączeniu społecznemu. Zdajemy sobie sprawę, że cyfryzacja nie oferuje uniwersalnych rozwiązań i zwracamy się do Bolońskiej Grupy Wdrożeniowej o zaproponowanie sposobów, dzięki którym wszyscy uczący się będą mogli skorzystać z nowych technologii.

Przyjmujemy "**Zasady i wytyczne w celu wzmocnienia społecznego wymiaru szkolnictwa wyższego w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego (EOSW)**" ([Załącznik II](#)), oparte na poszerzonym rozumieniu wymiaru społecznego i zobowiązujemy się do ich wdrożenia w naszych systemach. Podejmiemy szeroko zakrojony dialog polityczny na temat sposobów pełnego wdrożenia zasad i wskazówek na poziomie krajowym. Będziemy wspierać uczelnie we wprowadzaniu ich do ich kultury instytucjonalnej i podstawowych misji: uczenia się i kształcenia, badań i innowacji, obiegu wiedzy i jej rozpowszechniania, zarządzania uczelnią i jej kierowania. Zwracamy się do Bolońskiej Grupy Wdrożeniowej o przedstawienie nam w 2024 r. sprawozdania z podjętych działań i związanych z nimi środków monitorowania w celu zapewnienia prowadzenia, opartych na dowodach, dalszych działań.

Uznajemy znaczenie ochrony praw studentów poprzez regulacje prawne; zobowiązujemy się do rozwijania i wspierania ich w naszych systemach krajowych poprzez specjalne środki i struktury, takie jak rzecznicy praw studenta lub podobne rozwiązania, które już istnieją w wielu krajach EOSW. Zobowiązujemy się do umożliwienia takich rozwiązań w naszych krajach i systemach szkolnictwa wyższego oraz będziemy zachęcać do współpracy w ramach Europejskiej Sieci Rzeczników Praw w Szkolnictwie Wyższym (ang. ENOHE).

Innowacyjny EOSW

Wspieramy uczelnie w intensyfikacji poszukiwań **rozwiązań dla wyzwań stojących przed naszymi społeczeństwami. Nauki społeczne, humanistyczne i kreatywne oraz sztuka** muszą nadal odgrywać swoją istotną rolę, nadając głębię naszemu życiu oraz umożliwiając nam zrozumienie i działanie w zmieniającym się świecie. Nasze uczelnie muszą współpracować ze społecznościami, w których działają, w celu podejmowania wspólnych działań przynoszących obopólne korzyści i społecznie odpowiedzialnych.

Aby sprostać wyzwaniom i wykorzystać możliwości, jakie przyniesie nowa dekada, konieczne będzie **szybkie uaktualnianie wiedzy, umiejętności i kompetencji**. Uczelnie będą nadal poszerzać swoją ofertę edukacyjną oraz wprowadzać innowacje w zakresie treści i sposobów ich przekazywania, aby zaspokoić rosnące zapotrzebowanie na innowacyjne i krytyczne myślenie, inteligencję emocjonalną, zdolności przywódcze, umiejętność pracy w zespole i rozwiązywania problemów, a także postawy przedsiębiorcze.

Elastyczne i otwarte ścieżki kształcenia, stanowiące część pierwotnej inspiracji Procesu Bolońskiego, są ważnymi aspektami **uczenia się skoncentrowanego na studencie** i cieszą się rosnącym zainteresowaniem w naszych społeczeństwach. Oprócz kształcenia prowadzącego do dyplomu ukończenia studiów, wiele uczelni oferuje lub planuje oferować **mniejsze jednostki uczenia się**, które umożliwiają studentom rozwijanie lub aktualizowanie ich umiejętności i kompetencji kulturowych, zawodowych i przekrojowych na różnych etapach życia. Zwracamy się do Bolońskiej Grupy Wdrożeniowej o zbadanie, w jaki sposób i w jakim zakresie te **mniejsze, elastyczne jednostki uczenia się, w tym jednostki prowadzące do uzyskania mikro-kwalifikacji**, mogą być definiowane, opracowywane, wdrażane i uznawane przez nasze uczelnie przy użyciu narzędzi EOSW.

Przyjmujemy **“Zalecenia dla władz krajowych dotyczące poprawy jakości uczenia się i kształcenia w szkolnictwie wyższym w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego (EOSW)” (Załącznik III)** i zobowiązujemy się do ich przestrzegania, wspierając uczelnie w dalszym wdrażaniu uczenia się i kształcenia skoncentrowanego na studencie. Zalecenia obejmują większe wsparcie dla wszystkich uczących się oraz dla kadry nauczycielskiej i nienauczycielskiej. Kadra akademicka, w tym młodszy nauczyciele akademicy, potrzebują stabilnego zatrudnienia i możliwości rozwoju zawodowego, równego traktowania w zakresie kształcenia i prowadzenia badań naukowych, atrakcyjnych warunków pracy, dostępu do nowoczesnych metod rozwoju kadry oraz uznania dla ich osiągnięć. We wszystkich tych kwestiach będziemy wspierać dialog i współpracę w zakresie uczenia się i kształcenia w naszych systemach krajowych oraz na poziomie EOSW.

Zobowiązujemy się do wspierania naszych uczelni w wykorzystywaniu technologii cyfrowych do uczenia się, kształcenia i oceniania, a także do komunikacji akademickiej i prowadzenia badań naukowych, oraz do inwestowania w **rozwój umiejętności i kompetencji cyfrowych dla wszystkich**. Angażujemy się w rozwój otwartej nauki i edukacji, aby ułatwić wymianę wiedzy i **materiałów na otwartych licencjach**, które mogą być łatwo udostępniane interesariuszom szkolnictwa wyższego, którzy mogą je adaptować i ponownie wykorzystywać do swoich potrzeb.

Zintegrowany EOSW

Współpraca i mobilność łączą nasze systemy i sprzyjają rozwojowi kompetencji międzykulturowych i językowych oraz poszerzaniu wiedzy i zrozumieniu naszego świata. Dzięki mobilności pracowników uczelni i studentów bezpośrednie kontakty i synergie między naszymi różnorodnymi kulturami i systemami szkolnictwa wyższego przyczyniają się do skuteczności i adekwatności szkolnictwa wyższego w EOSW, czyniąc je atrakcyjnym i konkurencyjnym w skali globalnej. Zdajemy sobie sprawę ze znaczenia i korzyści płynących z mobilności fizycznej dla studentów, doktorantów i pracowników akademickich. Niezależnie od obecnych trudności związanych z pandemią COVID-19, podtrzymujemy nasz cel, zgodnie z którym co najmniej **20% absolwentów uczelni w EOSW** powinno mieć za sobą okres studiów lub szkolenia za granicą, a także **nadal zobowiązujemy się do umożliwienia wszystkim studentom nabywania kompetencji międzynarodowych i międzykulturowych poprzez internacjonalizację programów kształcenia** lub uczestnictwo w **innovacyjnych środowiskach międzynarodowych** w ich macierzystych uczelniach oraz do **doświadczenia jakiejś formy mobilności**, czy to w formie fizycznej, cyfrowej (online), czy mieszanej.

Rozwiązania cyfrowe ułatwią bezpieczną, wydajną i przejrzystą **wymianę danych**. Aby poprawić uznawanie kwalifikacji, zapewnianie jakości i mobilność, potrzebne są wspólne rozwiązania oparte na technologiach cyfrowych. Zwracamy się do Bolońskiej Grupy Wdrożeniowej o identyfikację istniejących i znalezienie nowych rozwiązań w celu zwiększenia interoperacyjności systemów cyfrowych oraz wymiany danych o studentach i uczelniach z pełnym poszanowaniem prywatności i bezpieczeństwa, biorąc pod uwagę doświadczenia związane z inicjatywą Europejskiej Legitymacji Studenckiej i innymi inicjatywami.

Głębsza współpraca między uczelniami przyczyni się do realizacji powyższych celów poprzez wspólne kształcenie i prowadzenie badań. Będziemy dążyć do wyeliminowania przeszkód we współpracy na poziomie krajowym oraz do umożliwienia wszystkim uczelniom w EOSW czerpania z niej korzyści. Sojusze tworzone w ramach inicjatywy Europejskich Szkół Wyższych stanowią jeden z ważnych sposobów badania możliwości głębszej współpracy systemowej na większą skalę, która może okazać się pomocna w wykrywaniu i pokonywaniu przeszkód utrudniających uczelniom ściślejszą współpracę ponadnarodową w przyszłości.

Wdrażanie

Przyjmujemy do wiadomości wyniki opisane w **Raporcie z realizacji Procesu Bolońskiego** dotyczące postępów poczynionych w ciągu ostatnich dwóch dekad. Osiągnięcia są imponujące. Niemniej jednak konieczne są dalsze działania, które zapewnią, że EOSW będzie zbudowany na mocnych fundamentach, zdolnych do wspierania połączonego, innowacyjnego i społecznie włączającego szkolnictwa wyższego w nadchodzącej dekadzie.

Liczymy na stałe wsparcie ze strony Programu Erasmus oraz innych programów mobilności i współpracy, które pomogą nam w realizacji naszych zobowiązań.

Podczas Konferencji Ministerialnej w Paryżu w 2018 r. postanowiliśmy włożyć szczególny wysiłek w dokończenie realizacji trzech „**Kluczowych zobowiązań**” niezbędnych do funkcjonowania EOSW: Ram Kwalifikacji i ECTS, Konwencji Lizbońskiej o Uznawaniu Kwalifikacji i Suplementu do dyplomu, oraz zapewnienia jakości zgodnie ze „Standardami i wytycznymi dotyczącymi zapewniania jakości w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego” (ESG).

Podtrzymujemy naszą wolę pełnego wdrożenia „Kluczowych zobowiązań”. Zwracamy się do Bolońskiej Grupy Wdrożeniowej o dalsze stosowanie w tym celu **metody wsparcia koleżeńskiego**. Zobowiązujemy się do dalszego uczestnictwa w tych działaniach i wnoszenia do nich swojego wkładu.

Zobowiązujemy się do ukończenia i dalszego rozwijania **Krajowych Ram Kwalifikacji** zgodnych z **Nadrzędnymi Ramami Kwalifikacji Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego** (RK-EOSW) i zwracamy się do Bolońskiej Grupy Wdrożeniowej o uaktualnienie kryteriów samocertyfikacji w celu uwzględnienia silniejszego elementu koleżeńskiej weryfikacji raportów krajowych. Upoważniamy **Sieć korespondentów ds. Ram Kwalifikacji** do kontynuowania działań przyczyniających się do dalszego rozwoju RK-EOSW oraz do samocertyfikacji krajowych ram kwalifikacji w tym zakresie.

We współpracy z Komitetem Konwencji Lizbońskiej o Uznawaniu Kwalifikacji oraz z sieciami ENIC (Europejska Sieć Centrów Informacji) i NARIC (Krajowe Ośrodki Informacji o Uznawalności Wykształcenia Akademickiego) wzmocnimy proces wdrażania **Konwencji Lizbońskiej o Uznawaniu Kwalifikacji Rady Europy/UNESCO** i zastosujemy jej zasady w zakresie kwalifikacji i okresów studiów poza EOSW, stosując wspólne kryteria oceny i raporty.

Zapewnimy **automatyczne uznawanie kwalifikacji akademickich i okresów studiów w ramach EOSW**, tak aby studenci, pracownicy akademicy i absolwenci mogli swobodnie przemieszczać się w celu studiowania, kształcenia i prowadzenia badań. Dokonamy niezbędnych zmian legislacyjnych, które zapewnią automatyczne uznawanie na poziomie systemu kwalifikacji uzyskanych w krajach EOSW, w których zapewnianie jakości odbywa się zgodnie z ESG i w których ustanowiono w pełni funkcjonujące krajowe ramy kwalifikacji. Zachęcamy również do stosowania uzgodnionych i bezpiecznych systemów cyfrowej certyfikacji i komunikacji, takich jak blockchain, a także do dalszego rozwoju Bazy danych rezultatów zewnętrznego zapewniania jakości (DEQAR) w celu ułatwienia automatycznego uznawania.

Zobowiązujemy się do przeglądu własnych regulacji prawnych, przepisów i praktyk w celu zapewnienia sprawiedliwego uznawania kwalifikacji posiadanych przez uchodźców, wysiedleńców i osoby o statusie zbliżonym do uchodźcy, nawet jeśli nie można ich w pełni udokumentować, zgodnie z artykułem VII Konwencji Lizbońskiej o Uznawaniu Kwalifikacji. Z aprobatą przyjmujemy **Europejski Paszport Kwalifikacji dla Uchodźców** i będziemy wspierać dalsze rozszerzanie jego zastosowania w naszych systemach.

Doceniamy postępy poczynione w poprawie jakości **systemów zapewniania jakości** zgodnych z ESG i zobowiązujemy się do usunięcia pozostałych przeszkód, w tym związanych z transgranicznym działaniem agencji zarejestrowanych w Europejskim Rejestrze Zapewniania Jakości w Szkolnictwie Wyższym (EQAR) oraz ze stosowaniem Europejskiego Podejścia do Zapewniania Jakości Studiów Wspólnych. Zobowiązujemy się do zapewnienia, by nasze zewnętrzne systemy zapewniania jakości obejmowały ponadnarodowe

szkolnictwo wyższe w ramach EOSW z zachowaniem takich samych standardów, jak w przypadku szkolnictwa krajowego. Mając na uwadze potrzebę większej elastyczności i otwartości ścieżek kształcenia, mniejszych jednostek uczenia się oraz większej synergii między uczelniami, **zachęcamy do wykorzystywania ESG w sposób ukierunkowany na poprawę w celu wspierania innowacji w szkolnictwie wyższym i zapewniania jego jakości.**

Zobowiązujemy się do wzmocnienia współpracy z **Europejską Przestrzenią Badawczą**. Wzywamy Bolońską Grupę Wdrożeniową do ścisłej współpracy z Komitetem Europejskiej Przestrzeni Badawczej i Innowacji (ERAC) w celu zwiększenia synergii i dostosowania polityki edukacyjnej oraz badawczo-innowacyjnej. Nacisk zostanie położony m.in. na rozwój uczenia się opartego na badaniach naukowych, zagwarantowanie wolności akademickiej i naukowej oraz przyczynienie się do osiągnięcia Celów Zrównoważonego Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Zobowiązujemy się do **zbudowania ściśle powiązanej i bardziej zrównoważonej społeczności szkolnictwa wyższego**, która wspiera społeczne włączenie, komunikację, współpracę i solidarność, co jest niezbędne dla **adekwatności i skuteczności przyszłego EOSW**. Aby to osiągnąć, zobowiązujemy się do informowania i angażowania krajowych sektorów szkolnictwa wyższego w rozwój EOSW, a także do ścisłej współpracy ze stowarzyszeniami i sieciami studentów oraz szkolnictwa wyższego przy opracowywaniu i wdrażaniu reform krajowych. Uznajemy istotną rolę szeroko zakrojonych konsultacji przeprowadzonych w celu określenia priorytetów dla przyszłości EOSW i zwracamy się do Bolońskiej Grupy Wdrożeniowej o organizowanie wydarzeń związanych z EOSW, takich jak **ponadnarodowe seminaria, warsztaty i konsultacje** z udziałem szerszej społeczności szkolnictwa wyższego (studentów, kadry akademickiej i zewnętrznych interesariuszy), w celu omówienia obecnych i przyszłych celów oraz poszukiwania opartych na współpracy sposobów ich realizacji.

EOSW w kontekście globalnym

Chociaż pandemia COVID-19 uniemożliwiła zorganizowanie Forum Polityki Globalnej zgodnie z planem, cieszymy się, że nasza Konferencja obejmuje sesję światową. Ponownie zobowiązujemy się do prowadzenia międzynarodowego dialogu na temat wartości, polityki i reform szkolnictwa wyższego, korzystając z doświadczeń EOSW oraz innych obszarów świata, a także zwracamy się do Bolońskiej Grupy Wdrożeniowej o dalsze rozwijanie i wzmacnianie Globalnego Dialogu w nadchodzącym okresie roboczym.

Z zadowoleniem przyjmujemy przyjęcie **Światowej Konwencji UNESCO o Uznawaniu Kwalifikacji w Szkolnictwie Wyższym i zobowiązujemy się do jej niezwłocznej ratyfikacji**, aby ułatwić sprawiedliwe uznawanie kwalifikacji i okresów studiów spoza EOSW, z wykorzystaniem kryteriów oceny i raportów zgodnych z Konwencją Lizbońską o Uznawaniu Kwalifikacji.

Doceniamy włączenie do niedawno zaktualizowanej **Magna Charta Universitatum** wartości globalnych, takich jak różnorodność oraz odpowiedzialność społeczna i obywatelska.

Konkluzja

Wzywamy Bolońską Grupę Wdrożeniową do podjęcia działań i priorytetów wskazanych na najbliższą dekadę, których ogólnym celem jest stworzenie **Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego spełniającego naszą wizję i osiągniętego nasze cele do roku 2030**. Upoważniamy Grupę do sporządzenia raportu z realizacji na naszą Konferencję w 2024 roku, oceniającego postępy w wypełnianiu uzgodnionych zobowiązań.

Z wdzięcznością przyjmujemy propozycję Albanii, aby następna Konferencja Ministerialna EOSW i Forum Polityki Globalnej w 2024 r. odbyły się na jej terenie.

Załączniki

- **Załącznik I** do Komunikatu Rzymskiego: Oświadczenie o wolności akademickiej
- **Załącznik II** do Komunikatu Rzymskiego: Zasady i wytyczne w celu wzmocnienia społecznego wymiaru szkolnictwa wyższego w EOSW
- **Załącznik III** do Komunikatu Rzymskiego: Zalecenia dla władz krajowych dotyczące poprawy jakości uczenia się i kształcenia w szkolnictwie wyższym w EOSW

Co-funded by
the European Union

This translation is co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

